

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

Prof. dr hab. Maciej Perkowski

Białystok, dn. 23 grudnia 2019r.

Uniwersytet w Białymstoku

OCENA

osiągnięć naukowych Doktor Dagmary Kuźniar

w związku z procedurą nadania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego

Zważywszy, że w świetle art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, z późn. zm.) oraz § 12 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 30 września 2016 r., poz. 1586) – do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora i uzyskane po jego otrzymaniu osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój danej dyscypliny naukowej (osiągnięcie, o którym mowa może stanowić dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, cykl publikacji powiązanych tematycznie, albo część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia) oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową, a dodatkowo zwłaszcza: współpracą międzynarodową i krajową (wliczając staże), dorobkiem dydaktycznym (włącznie z opieką naukową) i popularyzatorskim oraz uzyskanymi nagrodami i wyróżnieniami – przedstawiam niniejszym ocenę osiągnięć naukowych doktor Dagmary Kuźniar, pod kątem spełniania przez nie wskazanych kryteriów.

I. Posiadanie stopnia naukowego doktora

Pani Dagmara Kuźniar uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 17 maja 2006 r., uzyskała stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa, na podstawie rozprawy doktorskiej: *Odpowiedzialność międzynarodowoprawna jednostki w świetle Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego*, której promotorem była dr hab. Elżbieta Dynia, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego, a recenzentami – dr hab. Maria Kenig-Witkowska, prof. UW i dr hab. Anna Przyborowska – Klimczak, prof. UMCS.

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

II. Osiągnięcia naukowe, uzyskane po otrzymaniu stopnia naukowego doktora, stanowiące znaczny wkład w rozwój danej dyscypliny naukowej

Pani Dagmara Kuźniar po otrzymaniu stopnia doktora uzyskała znaczące osiągnięcia naukowe, z podkreśleniem autorstwa monografii pt. *Ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich. Studium prawnomiędzynarodowe* (Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2019, ss. 288, ISBN 978-83-7996-657-8; recenzent wydawniczy: dr hab. Katarzyna Myszone - Kostrzewa, prof. UW). Jej opublikowany dorobek, już jako doktora nauk prawnych (ujęty w załączniku nr 5 do wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego) obejmuje ponadto współredakcję trzech monografii (w tym jednej posiadającej status przyjętej do druku), autorstwo 25 artykułów w czasopismach i pracach zbiorowych, w tym 18 opublikowanych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, autorstwo recenzji i sprawozdań pokonferencyjnych, a także szereg wystąpień na konferencjach. Habilitantka publikowała w recenzowanych czasopismach polskich: „Studia Prawnicze KUL”, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Prawnicza”, „Studia Prawnoustrojowe”, „internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny”. Zauważalną słabością tego dorobku jest brak opracowań Habilitantki w czasopismach naukowych znajdujących się w wiodących bazach międzynarodowych, a nawet jakichkolwiek prac w językach obcych (czy choćby takowych wystąpień konferencyjnych). W dobie nacisku na umiędzynarodowienie nauki rodzi to pewien dysonans, a wobec standardów ewaluacyjnych rodzi uzasadniony niedosyt.

W tym miejscu należy podkreślić, że dorobek Habilitantki tylko pozornie koliduje z aktualną tendencją do ewaluacji jakości naukowej na podstawie punktów przypisanych do tytułów. Paradoksalnie – spośród renomowanych czasopism prawniczych realnie dostępnych dla polskich badaczy póki co tylko nieliczne lokują się w WoS lub ERIH+. Bynajmniej nie ma to bezpośredniego związku z jakością naukową, a co więcej – w przeciwieństwie do podejmowania decyzji administracyjnej (swego czasu narzucającej tzw. „punktozę parametryczną”) – niezwykle trudno jest planowo trafić np. do bazy WoS (nawet najlepszym jakościowo periodykom prawniczym). Dopiero ostatnie rozstrzygnięcia konkursu na dofinansowanie czasopism naukowych wydają się wyjściem naprzeciw temu deficytowi. Zamiast krytyki – Habilitantce można zalecić przemyślenia w przedmiotowej kwestii, gdyż w przypadku utrzymania kierunku ewaluacji punktowej (niezależnie od szczegółowych zmian) – egzystencjalny interes jednostki naukowej przyniesie wzmożony nacisk na naukowców pod kątem publikowania lokującego się np. w WoS i/lub ERIH+. Rekomendację

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

formułuję tu z pełnym przekonaniem, albowiem przedmiot badań i sposób ujmowania poszczególnych zagadnień predysponują je do włączenia do międzynarodowego obrotu i dorobku naukowego. Gwoli ścisłości należy z kolei zaakcentować, że Dr Kuźniar publikowała nakładem renomowanych wydawnictw (Beck, Wydawnictwo Sejmowe, wydawnictwa uniwersyteckie).

Działalność naukowa Habilitantki koncentruje się zasadniczo wokół problematyki statusu prawnomiędzynarodowego ludności oraz terytorium. W obydwu obszarach dają się wyodrębnić (wykazane przez Habilitantkę w dokumentacji) po dwa nurty badawcze: międzynarodowe prawo karne oraz międzynarodowe prawo migracyjne (w ramach badań nad prawnomiędzynarodowym statusem ludności), a także międzynarodowe prawo lotnicze i kosmiczne (w ramach badań nad prawnomiędzynarodowym statusem terytorium).

Zarówno przed jak i po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, zainteresowania naukowe Habilitantki skupiały się wokół problematyki międzynarodowego prawa karnego, a zwłaszcza funkcjonowania Międzynarodowego Trybunału Karnego oraz z różnymi rozwiązaniami prawnomiędzynarodowymi mającymi za cel egzekwowanie odpowiedzialności jednostki. Na ten nurt badawczy składają się opracowania: *Międzynarodowy Trybunał Karny w systemie Narodów Zjednoczonych - rola Rady Bezpieczeństwa ONZ w postępowaniu przed MTK*, [w:] A. Kozłowski i B. Mielnik (red.), *Odpowiedzialność międzynarodowa jako element międzynarodowego porządku prawnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2009, str. 401 - 422; *Ekstradycja a dostarczenie w prawie międzynarodowym*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria Prawnicza - Prawo 9”, Rzeszów 2010, nr 64, s. 23 - 32; *Polityczny charakter przestępstwa jako negatywna przesłanka ekstradycji*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria Prawnicza - Prawo 10”, Rzeszów 2011, nr 71, s. 24 - 38; *Rola Unii Europejskiej w budowaniu i umacnianiu pozycji Międzynarodowego Trybunału Karnego*, [w:] L. Brodowski, D. Kuźniar - Kwiatek (red.), *Unia Europejska a Prawo Międzynarodowe. Księga Jubileuszowa dedykowana Prof. Elżbiecie Dyni*, Oficyna Wydawnicza „Zimowit”, Rzeszów 2015, s. 193 - 203; *Międzynarodowy Trybunał Karny - przeszłość, teraźniejszość i przyszłość*, [w:] E. Leniart, R. Świrgoń - Skok, W. P. Wlazlak (red.), *Sądownictwo w Europie w XIX i XX wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Kraków 2016, s. 189 - 208; *Ekstradycyjny charakter przestępstwa*, [w:] „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria prawnicza - Prawo 21”, Rzeszów 2017, zeszyt 97, s. 11 - 30. Na docenienie zasługuje prezentowana przez Habilitantkę w poszczególnych pracach omawianego nurtu badawczego konstruktywna krytyka Międzynarodowego Trybunału Karnego i racjonalne postulaty *de lege ferenda*. Z kolei rozważania dotyczące ekstradycji, a także wprowadzonych stosunkowo niedawno do prawa

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

międzynarodowego: dostarczenia do Międzynarodowego Trybunału Karnego i europejskiego nakazu aresztowania. Habilitantka poświęciła ocenie skuteczności obowiązujących rozwiązań oraz roli stosowanych metod kwalifikowania przestępstw stanowiących podstawę wydania, przekonująco uzasadniając konieczność relatywizacji zasad, na których oparta jest instytucja ekstradycji i prezentując pożądane kierunki jej dalszego rozwoju.

Kolejnym nurtem badawczym Dr Dagmary Kuźniar jest międzynarodowe prawo migracyjne. Wyniki swoich analiz opublikowała Ona w dwóch (jak dotąd) artykułach: *Ochrona uchodźców w świetle polityki azylowej Unii Europejskiej*, [w:] S. Pelc (red.), *Prawa człowieka w kontekście sytuacji uchodźców w Europie*, Wyższa Szkoła Inżynieryjno - Ekonomiczna w Rzeszowie, Rzeszów 2014, s. 58 - 74 oraz *Wspólny europejski system azylowy - założenia i perspektywy*, [w:] A. M. Kosińska (red.), *W obliczu kryzysu. Przyszłość polityki azylowej i migracyjnej Unii Europejskiej*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2017, s. 71 - 98. W sposób wyważony, a przy tym interesujący, poddaje krytyce właściwe przedmiotowo podstawy prawne i mechanizmy proceduralne, co nie jest łatwe z uwagi na aktualność, temperaturę debaty publicznej i towarzyszące jej emocje społeczne. Zakładam tu kontynuację badań Habilitantki.

Trzecim ocenianym nurtem badawczym jest międzynarodowe prawo lotnicze. Tu Dr Kuźniar opublikowała do tej pory trzy artykuły: *Tranzyt lotniczy osoby ekstradowanej w świetle prawa międzynarodowego*, [w:] E. Dynia, D. Kuźniar - Kwiatek (red.), *Międzynarodowe prawo lotnicze, kosmiczne i technologie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, s. 78 - 89 (artykuł ten wlicza się równoległe do szerokiej formuły pierwszego nurtu badawczego); *Opóźnienie lotu a prawo do odszkodowania na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów - przegląd wybranego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2016, nr 2 (5), s. 127 - 134; *Wytyczne interpretacyjne Komisji Europejskiej dotyczące zdarzeń nadających prawa na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2017, nr 2 (2), s. 109 - 116. W tych opracowaniach Habilitantka dowodzi swej naukowej kompetencji także w obszarze prawa Unii Europejskiej.

W ostatnim czasie DR Dagmara Kuźniar skupiła się na tematyce międzynarodowego prawa kosmicznego, wskutek czego opublikowała kilka opracowań: *Organizacja Narodów Zjednoczonych a*

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich, [w:] E. Cała - Wacinkiewicz, J. Menkes, J. Nowakowska - Małusecka, A. Przyborowska - Klimczak, W. Staszewski (red.), *System Narodów Zjednoczonych z polskiej perspektywy*, Warszawa 2017, s. 269 - 280; *Problem space debris - od soft law do norm prawnie wiążących?*, [w:] B. Kuźniak, M. Ingelevič-Citak (red.), *Ius cogens, soft law - dwa bieguny prawa międzynarodowego publicznego*, Kraków 2017, s. 403 - 410; *Kilka uwag o militaryzacji kosmosu w świetle regulacji międzynarodowego prawa kosmicznego*, „*Studia Prawnoustrojowe*” 2017, nr 38, s. 245 - 255; *Broń w kosmosie - problem wciąż nierozwiązany (kilka uwag na tle praktyki traktatowej państw)*, [w:] E. Dynia, A. Marcisz - Dynia (red.), *Prawne i techniczne aspekty wykorzystania przestrzeni powietrznej i kosmicznej*, Rzeszów 2018, s. 161 - 171. Ponadto status przyjętych do druku posiadają Jej dwie kolejne prace: *Organizacja Narodów Zjednoczonych wobec problemu militaryzacji kosmosu oraz Międzynarodowe standardy ograniczania śmieci kosmicznych - zarys problematyki*. Doceniam zwłaszcza rozważania nad militaryzacją kosmosu i prowadzonym przez państwa kosmicznym wyścigiem zbrojeń. Trafny jest wniosek, że działania państw, dokonujących prób z bronią antysatelitarną, powinny być postrzegane jako niezgodne z postanowieniami międzynarodowego prawa kosmicznego. Swoje badania międzynarodowego prawa kosmicznego Habilitantka ukierunkowała ostatnio na ochronę środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich. Poza upowszechnieniem tej problematyki w polskiej literaturze naukowej (wobec dość skromnego piśmiennictwa), strategicznym zamierzeniem badawczym stała się identyfikacja kluczowych problemów praktyki i weryfikacja adekwatności obowiązujących regulacji traktatowych. Doceniam tu także uwzględnienie przez Habilitantkę rozwiązań przyjmowanych w dokumentach tzw. „miękkiego” prawa międzynarodowego, w kierunku prognozowania praktyki państw. Kulminację ocenianego dorobku naukowego w tym obszarze (a zarazem w całokształcie) stanowi monografia pt. *Ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich. Studium prawnomiędzynarodowe* (Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2019, ss. 278), której – jako rozprawie habilitacyjnej – poświęcę więcej uwagi w dalszej części tej opinii.

Oceniając dorobek Dagmary Kuźniar w kontekście perspektywy samodzielności naukowej warto wykazać Jej współredakcję trzech monografii: *Unia Europejska a prawo międzynarodowe. Księga Jubileuszowa dedykowana Prof. Elżbiecie Dyni*, Oficyna Wydawnicza „Zimowit”, Rzeszów 2015, ss. 419; *Międzynarodowe prawo lotnicze, kosmiczne i technologie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, ss. 299 oraz *Prawo narodów do samostanowienia w teorii i praktyce międzynarodowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2019 (posiadającej status przyjętej do druku).

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

Oceniane nurty badawcze rozciągają się także na wystąpienia konferencyjne, które stanowią obiektywną okazję do naukowej weryfikacji poglądów Habilitantki, ukształtowały Jej pozycję w przedmiotowo właściwym środowisku naukowym, co wiązało się z zapraszaniem Jej na kolejne konferencje (w przypadku przedsięwzięć cyklicznych, jak np. udział od 2011 roku w pracach Komitetu Organizacyjnego Otwartych Konferencji Naukowych na temat *Przyszłość szansą na drugie życie*, organizowanych co roku w ramach „Rzeszowskiego Święta Transplantacji”, przez Uniwersytet Rzeszowski, Politechnikę Rzeszowską, Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1, Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 2 w Rzeszowie oraz Centrum Medyczne „Medyk” w Rzeszowie) oraz do udziału w gremiach popularyzatorskich (np. od 2013 roku uczestniczy w pracach organizacyjnych, zwłaszcza jako członek Rady Programowej oraz Jury Konkursu na wystąpienie, podczas corocznych, od 2017 r. posiadających status międzynarodowych, Konferencji Prawa Lotniczego i Kosmicznego oraz Technologii organizowanych przez Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA - Rzeszów i Koło Naukowe Studentów Lotnictwa EuroAVIA, których celem jest prezentacja aktualnie prowadzonych badań naukowych i ich wyników oraz wymiana poglądów w dziedzinie prawa lotniczego, kosmicznego oraz technologii, pomiędzy uczestniczącymi w niej prawnikami, ekspertami, praktykami oraz studentami). Miały też zapewne wpływ na progresję konferencji przez Nią organizowanych/współorganizowanych. Warto wyróżnić zwłaszcza następujące wystąpienia konferencyjne Doktor Dagmary Kuźniar:

- *Międzynarodowy Trybunał Karny w systemie Narodów Zjednoczonych - rola Rady Bezpieczeństwa ONZ w postępowaniu przed MTK*, referat na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Odpowiedzialność międzynarodowa jako element międzynarodowego porządku prawnego*, zorganizowanej w dniach 22 - 24 października 2008 r. we Wrocławiu przez Katedrę Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Uniwersytetu Wrocławskiego;

- *Ochrona uchodźców w świetle polityki azylowej Unii Europejskiej*, referat na Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Prawa Człowieka w kontekście sytuacji uchodźców w Europie*, zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Inżynierię i Ekonomiczną z siedzibą w Rzeszowie oraz organizację pozarządową „Spectrum - Vychod” w Presovie w dniu 18 listopada 2013 roku w Rzeszowie;

Tranzyt lotniczy osoby ekstradowanej w świetle prawa międzynarodowego, referat na III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Air law and technology. Prawo Lotnicze i Kosmiczne oraz Forum Technologii*, zorganizowanej przez Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji UR oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów i Europejskie Stowarzyszenie Studentów Lotnictwa EUROAVIA - Rzeszów w dniach 23 - 24 kwietnia 2015 r. w Rzeszowie;

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

-
- *Rola Unii Europejskiej w budowaniu i umacnianiu pozycji Międzynarodowego Trybunału Karnego*, referat na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Zjazd Katedr Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego/Unia Europejska a Prawo Międzynarodowe*, zorganizowanej przez Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego w dniach 13 - 15 maja 2015 roku w Baranowie Sandomierskim;
 - *Wspólny Europejski System Azylowy - założenia i perspektywy*, referat na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Przyszłość polityki migracyjnej i azylowej Unii Europejskiej*, zorganizowanej przez Wydział Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II i Centrum Badań nad Europejskim Prawem i Polityką Migracyjną oraz Instytut na rzecz Państwa i Prawa wraz z grupą badawczą MIGRA-TEAM w dniu 11 marca 2016 r. w Lublinie;
 - *Problem space debris - od soft law do norm prawnie wiążących?*, referat na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Zjazd Katedr Prawa Międzynarodowego Publicznego/lus cogens - soft law, dwa bieguny prawa międzynarodowego publicznego*, zorganizowanej przez Zakład Prawa Międzynarodowego Publicznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniach 19 - 20 maja 2016 roku w Krakowie;
 - *Organizacja Narodów Zjednoczonych a ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich*, referat na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *System Narodów Zjednoczonych z polskiej perspektywy*, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Prawa Międzynarodowego - Grupa Polska oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marie Curie Skłodowskiej w Lublinie w dniach 13 - 14 października 2016 roku w Warszawie;
 - *Broń w kosmosie – problem wciąż nierozwiązany (kilka uwag na tle praktyki traktatowej państw)*, referat na V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Prawo i technologie lotnicze oraz kosmiczne*, zorganizowanej przez Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji UR oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa Elsa i Europejskie Stowarzyszenie Studentów Lotnictwa EuroAVIA - Rzeszów w dniach 25 - 26 kwietnia 2017 r. w Rzeszowie.

Dorobek naukowy Doktor Dagmary Kuźniar przedstawiony i omówiony powyżej choć ilościowo niezbyt obszerny, zasługuje na ocenę pozytywną, zwłaszcza ze względu na solidność przedstawionych dokonań. Dzieła Habilitantki – poddawane zobiektywizowanej weryfikacji i różnorodnym oddziaływaniom – swą treścią wnoszą wkład do nauki prawa międzynarodowego oraz do dyskursu interdyscyplinarnego. Habilitantka świadomie zgłębia obszary raczej niszowe w doktrynie polskiej, stanowiące wszakże zagadnienia doniosłe w skali globalnej. Metodologicznie zaś – nie poprzestaje na

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

opisie, prostej narracji i oczywistym wnioskowaniu, ale stara się poszukiwać nowego ujęcia i naukowej prawdy, co nie jest łatwe. Rozważania Habilitantki są interesujące, wnioski klarowne, a sposób prezentacji – atrakcyjny czytelniczo i pożyteczny naukowo. Doceniam zwłaszcza to, że nie stroniąc od krytyki – Habilitantka nie popada w jałowe i nurzące spory, lecz oferuje przekonującą narrację własną, wskutek czego – czytelnik Jej prac lub odbiorca Jej wystąpień sam dokonuje wyborów. Wszystko to czyni Ją dojrzałym pracownikiem naukowym, który zdążył już ugruntować swą pozycję w środowisku naukowym (zwłaszcza w obszarze nauki prawa międzynarodowego publicznego, z wykorzystaniem od 2004 r. członkostwa Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego Grupa Polska, a także w obszarze nauki prawa europejskiego, z wykorzystaniem od 2016 roku członkostwa Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich).

Doktor Dagmara Kuźniar swój dorobek naukowy uzyskała dzięki konsekwentnej aktywności, co nie jest łatwe z perspektywy regionu położonego z dala od wiodących ośrodków naukowych i centrum praktyki międzynarodowej. Z pewnością sprzyjało temu Jej zawodowe ulokowanie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Habilitantka pracuje tam od 1999 roku, najpierw na stanowisku asystenta, a od 2006 roku adiunkta. W kontekście perspektywy statusu samodzielnego pracownika nauki z pewnością należy docenić udział Habilitantki w projekcie pt. *UR - nowoczesność i przyszłość regionu*, finansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VI: *Szkolnictwo wyższe i nauka*) oraz zagraniczny staż naukowy realizowany w 2011 roku w The Staffordshire University (Staffordshire Law School). Niedosyt budzi z kolei brak doświadczeń w samodzielnej realizacji projektów naukowych (o czym nie ma mowy w dokumentacji postępowania habilitacyjnego, podobnie jak o podejściu do pozyskiwania grantów, choćby bez powodzenia) oraz nader skromny dorobek recenzyjny Habilitantki. Jedynie raz opublikowała Ona recenzję swojego autorstwa, a w jednym przypadku przedstawiła (niepublikowaną) recenzję wydawniczą. Co prawda nie są to zagadnienia równoważne wobec wykazu publikacji, czy rozprawy habilitacyjnej w pomiarze kompetencji naukowej Kandydatki, ale bez nich owa kompetencja doznaje znaczącego uszczerbku. Innymi słowy – Habilitantka powinna być wszechstronna. Postawa ograniczona głównie do zgłębiania preferowanego obszaru naukowego nie sprzyja zaś autentycznej twórczości naukowej. Prowadzi za to do paradoksu, gdy rzetelny skądinąd dorobek naukowy przynosi raczej detaliczny wkład do rozwoju nauki jako całości. Habilitantce należy zarekomendować większą empatię wobec wypracowanych przez lata zasad podejścia do nauki. Efektywność krótkoterminowa nie powinna ograniczać naukowcom horyzontu badawczego. Można metaforycznie rzec, że im „szerzej” badacz postępuje, tym więcej pozyskuje, a potem oddaje na zewnątrz. Innymi słowy – warto

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

być wszechstronnym, intensywnie zaangażowanym w naukę, praktykę, działalność społeczną i popularyzację, gdyż to wszystko zbliża naukowca do ideału znacząco bardziej, niż gdy skupia się wyłącznie na własnym interesie i zakresie działalności wyznaczonym, li tylko, egzystencjalną potrzebą taktyczną (wówczas trudno jest dawać od siebie nauce więcej). To bardzo złożone zagadnienie i wymagające szerszych wywodów, niż pozwala na to recenzja. Należało je jednak zarysować, by wydzwięk recenzji prezentował nie tyle krytykę, co raczej konstruktywną sugestię wobec skądinąd rzetelnej prawnik, by w swoich pracach i dorobku wykraczała poza „szkiełko i oko”, by nie ograniczała się do dogmatycznej analizy przepisów prawa i orzecznictwa na forach krajowych, lecz próbowała świadomie rozważać (i prezentować międzynarodowo) szersze ujęcia, sięgając wyobraźnią dalej, aniżeli prawodawca, orzecznictwo i dotychczasowa doktryna. Zachęcałbym Ją zwłaszcza do rozważań nad odpowiedzialnością za szkody w środowisku kosmosu i jurysdykcją w tym zakresie, wykorzystując za punkt wyjścia znakomicie przezeń rozpoznane założenia ochrony środowiska kosmosu. Odpowiednie wybory strategiczne mają tu niebagatelne znaczenie, albowiem w ocenianym przypadku ukierunkowanie naukowe Habilitantki na prawo lotnicze i kosmiczne idzie w parze z progresją dostępnego otoczenia zewnętrznego. Jej macierzysta Uczelnia ulokowana jest w regionie określanym jako „Dolina Lotnicza”, a prawo kosmiczne wkroczyło w Polskę w dobę swoistego renesansu (w 2017 roku, nawiązując do pięknych tradycji niegdysiejszych luminarzy, utworzone zostało Polskie Centrum Prawa Kosmicznego), czemu sprzyja np. aktywność Polskiej Agencji Kosmicznej. Pozwala to (optymistycznie) zakładać w najbliższej przyszłości rozkwit dorobku naukowego Habilitantki dzięki inspiracjom praktyki.

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

III. Rozprawa habilitacyjna

Rozprawa habilitacyjna stanowi ostateczny akces kandydata do „korpusu naukowego”. W związku z tym wobec habilitanta i rozprawy habilitacyjnej stawiane są określone wymogi jakościowe, które (biorąc pod uwagę Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego) stanowią jednocześnie (w ocenianym przypadku) standardy prawne. Nie tworzą one wszakże katalogu zamkniętego, ani też konieczne nie jest ich wyczerpujące spełnianie. Z drugiej strony nie mogą być one traktowane nazbyt względnie, a już w żadnym razie – lekceważone. Ponadto pamiętać należy o standardach wypracowanych zwyczajowo, w obrębie środowiska naukowego. Wszystkie one, razem wzięte i poddane racjonalnemu bilansowaniu, powinny przynieść efekt w postaci konstruktywnej krytyki recenzenckiej.

W prawoznawstwie badania naukowe ukierunkowuje się najczęściej na szeroko pojętą terażniejszość, którą – w uproszczeniu – wyraża aktualny stan prawny. Odstępstwem są z reguły ujęcia historyczno-prawne. Rzadko zaś (choć od pewnego czasu progresywnie) prawnicy podejmują ujęcia futurystyczne. Abstrakcyjne myślenie charakterystyczne dla prawoznawstwa ułatwia kształtowanie ram prawnych dla procesów planowanych, opartych o założenia postępu technologiczno-organizacyjnego. Truizmem jest stwierdzenie, że takim obszarem badawczym jest prawo kosmiczne. Sztuką jest identyfikacja w tym (futurystycznym z zasady) obszarze regulacji odnoszących się do kwestii zweryfikowanych/zrealizowanych praktycznie, niezależnie od ich abstrakcyjnego (w powszechnym rozumieniu) obrazu. Waga rozważań naukowych wokół tych ostatnich zagadnień rośnie w kontekście ekspansji technicznej i jej niepożądanych skutków. Z pewnością kwestia ochrony środowiska kosmicznego w świetle prawa międzynarodowego jest ujęciem błyskotliwym. Rozprawa habilitacyjna Doktor Dagmary Kuźniar zatytułowana *Ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich. Studium prawnomiędzynarodowe* (Rzeszów 2019) jest zwieńczeniem Jej kilkuletnich badań naukowych nad międzynarodowym prawem kosmicznym. Pani Doktor Dagmara Kuźniar podejmując temat swojej rozprawy zajęła się problemem interesującym prawniczo, a przy tym wymagającym otwartego podejścia i odwagi badawczej. Zagadnienie jest doniosłe z perspektywy całej ludzkości i głos prawników wyprzedzający formułowanie poglądów politycznych (a zatem z szansą na *sui generis* inceptję tych ostatnich) należy docenić w dwójnasób. Uznanie należy się też za kontynuację tradycji polskich badań nad

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

międzynarodowym prawem kosmicznym, które choć *prima facie* jawią się mało praktycznie, to jednak – w przypadku sukcesu naukowego – prowadziły Polaków ku prestiżowym funkcjom międzynarodowym. Niezależnie od motywów – wybór tematu rozprawy należy uznać za bardzo trafny i ze wszech miar aktualny. Znakomicie też lokuje się w obszarze nauk prawnych, nie ograniczając się do prawa międzynarodowego publicznego *sensu stricto*, ale ujmując też prawo organizacji międzynarodowych oraz regulacje krajowe zaangażowanych przedmiotowo państw. Przedstawione dzieło jawi się ze wszech miar oryginalnie, wypełniając niszę krajową i wpisując się w niezbyt obszerny (w stosunku do wagi zagadnienia) zasób międzynarodowy. Jest teoretycznym opracowaniem prawniczym, o walorach interdyscyplinarnych, które poznawczo może i powinno zainteresować też odpowiednio zainteresowanych praktyków. Zarówno uwagi ogólne jak i rozważania szczegółowe pozwalają zorientować się, że Habilitantka jest kompetentna w zakresie identyfikacji i rozumienia znaczenia swoich badań dla rozwoju nauki prawa.

Tytuł rozprawy zasadniczo odzwierciedla ujętą w niej treść. Pewne uwagi nasuwają się wobec tytułów poszczególnych rozdziałów i ich sekwencji. Struktura rozprawy jest raczej prosta, bo złożona z czterech rozdziałów podzielonych na podrozdziały (różna liczba). Uwagę zwraca obszerne skonstruowanie zakończenia, niezależnie od wyodrębnienia w każdym z rozdziałów konkluzji (w obszernej pracy z pewnością ułatwia to percepcję czytelniczą).

Newralgicznym fragmentem rozprawy jest zawsze wstęp (jak w ocenianym przypadku) lub wprowadzenie, gdzie autor zapowiadając treść prezentuje też przyjętą metodologię wykorzystując uniwersalne rozwiązania naukowe, dzięki którym badania nabywają walor systemowości. To właśnie dzięki uniwersalnemu podejściu (teza, hipotezy, problemy badawcze, a następnie ich wyraźna weryfikacja) poszczególne badania składają się na całokształt dorobku nauki. Tym samym każdy naukowiec może czerpać z sumarycznego dorobku wszystkich badaczy danej dyscypliny, oczywiście z wzajemnością. Podchodząc do oceny rozprawy habilitacyjnej Doktor Dagmary Kuźniar zauważyć można warsztat i wiedzę rzetelnego prawnika, a z drugiej strony rzuca się w oczy (sygnalizowane powyżej) podejście niekompletne. Co prawda Habilitantka przedstawiła zamierzenia badawcze rozprawy, omówiła jej treść i uwarunkowania towarzyszące badaniom, a także wskazała wyzwania badawcze, jednakże cele, tezę, hipotezy i problemy badawcze czytelnik musi zasadniczo wydedukować kontekstualnie ze wstępu i treści rozprawy. Oczywiście (działając w dobrej wierze) wszystko udaje się odnaleźć, jednak lepsze byłoby tu ich wyraźne wyszczególnienie, zwłaszcza w perspektywie ich późniejszej weryfikacji w podsumowaniu, a także ku lepszej percepcji doktryny (a zatem i ku znaczącemu wkładowi do jej dorobku).

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

Po zaprezentowaniu stosunkowo oszczędnego wstępu Habilitantka przedstawiła uwagi ogólne wobec problematyki środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich (rozdział 1). Trafnie wskazuje, że prawo międzynarodowe nie operuje terminem „środowisko przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich”, w związku z czym stawia sobie pytanie: czym ono jest? Kompetentne są rozważania poświęcone delimitacji przestrzeni kosmicznej. Dalej (rozdział 2) Habilitantka skupiła się już na przedstawieniu i omówieniu ochrony tegoż środowiska w międzynarodowej praktyce traktatowej (ku wskazaniu pożądanych kierunków zmian w międzynarodowym prawie kosmicznym, uwzględniających aktualne problemy działalności państw w kosmosie, skutkującej jego zanieczyszczeniem) i pozatraktatowej (rozdział 3), zwłaszcza na forach organizacji międzynarodowych (globalnych i regionalnych).

W rozdziale ostatnim (rozdział 4) zaprezentowano interesująco odpowiednie odniesienie kluczowych zasad międzynarodowego prawa ochrony środowiska względem kosmosu (w poszukiwaniu aksjologicznych podstaw uzasadniających ochronę środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich). Ten rozdział wydaje się szczególnie ważny, bo poza istotnym wkładem do dorobku nauki prawa jest z pewnością inspiracją do rozwoju tejże. Rekomenduję Habilitantce podjęcie starań o anglojęzyczną publikację ustaleń w tym zakresie na łamach prestiżowego czasopisma zagranicznego, a także o grant umożliwiający kontynuację badań i międzynarodowe upowszechnienie ich wyników. Tematyka badań wybitnie je ku temu predysponuje.

Opiniowana rozprawa zasługuje na ocenę pozytywną. Poczynając od starannej strony formalnej, poprzez klarowną strukturę, na rzetelności merytorycznej kończąc – trudno przecenić jej walory. Po głębszej analizie Dzieła – nie ma też wątpliwości, że z tytułowo ujętej materii w zasadzie wszystko zostało omówione, a odpowiednio zainteresowany i przygotowany czytelnik (wszak Dzieło nie jest popularnonaukowe) odnajdzie w nim odpowiedź na większość racjonalnie rysujących się pytań i wątpliwości. Bezsposornie – przywilejem Autora jest sposób ujęcia uzasadnionych merytorycznie treści. To na pierwszy rzut oka „estetyczne” uprawnienie ma jednak wartość szczególną. Nierzadko zamknięty lub nieznacznie rozwijający się zasób danych przedstawiony w indywidualnie przyjętym ujęciu może pozwolić na inne spojrzenie i w konsekwencji – wnioski, aniżeli skłonna byłaby to czynić większość badaczy. Autorka recenzowanej rozprawy habilitacyjnej uczyniła przedmiotem swych badań zagadnienie nowatorskie i raczej rozproszone w literaturze, co wymusiło nań weryfikację syntetyzującą, znacznie trudniejszą od zestawień sumarycznych. Ukazała zagadnienie ochrony środowiska kosmosu (w ujęciu prawnomiędzynarodowym) nie tylko interesująco i inspirująco, ale nade wszystko – merytorycznie prawidłowo, oferując doktrynie znaczący wkład

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

naukowy. Nie bacząc na trudności – Habilitantka nie tylko swobodnie prowadzi rozważania, ale przede wszystkim precyzyjnie formułuje wnioski naukowe, z którymi na ogół należy się zgodzić, i które znajdują potwierdzenie, tak w cytowanej literaturze, jak też w przeprowadzonych badaniach aktów prawnych i dokumentów niewiążących. Trafnie dowodzi, że problem ochrony środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich generuje potrzebę wypracowania przez społeczność międzynarodową właściwej postawy na styku prawa i praktyki. Zauważa przy tym, że w dobie współczesnych zagrożeń biosfery o charakterze ogólnoswiatowym, globalnym, kosmos coraz częściej jest postrzegany przez świat nauki jako źródło alternatywnych możliwości dla przetrwania gatunku ludzkiego, wobec czego zasługuje na ochronę prawną dostosowaną do specyficznych cech jego środowiska oraz zagrożeń (z uwagi na interes obecnych i przyszłych pokoleń). Zdecydowany wniosek, że aktualnie obowiązujące regulacje międzynarodowego prawa kosmicznego nie nadają się do zastosowania w materii środowiskowej, wobec której można je odnosić jedynie częściowo, (stosując rozszerzającą wykładnię postanowień traktatowych, co jednak nie daje wystarczających podstaw dla rozwiązania problemów praktycznych, zarówno już istniejących, jak i spodziewanych w związku z rozwojem działalności państw w kosmosie) Habilitantka opiera o podstawę solidnych rozważań. Nie poprzestaje wszakże na tym ustaleniu, lecz identyfikuje i przedstawia poważne powody, by sformułować doktrynalne postulaty *de lege ferenda*. Przyłącza się do dominującego w doktrynie poglądu, że działalność państw w kosmosie wymusza uregulowanie problematyki śmieci kosmicznych, który (z uwagi na dotychczasowe zaniechania) urósł do rangi globalnej. Trafnie zastrzega, że przedmiotem ochrony powinna być tu nie tylko przestrzeń kosmiczna, ale również ciała niebieskie (podejście prewencyjne – lepiej wszak zapobiegać, niż leczyć), przyjmując podejście analogiczne do ochrony środowiska naturalnego Ziemi (pod kątem uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych). Habilitantka postuluje przyjęcie umowy międzynarodowej, która regulowałaby działalność państw w przestrzeni kosmicznej i na ciałach niebieskich w sposób adekwatny do ich aktualnej praktyki i wyznaczałaby kompleksowo podstawy i zasady odpowiedzialności za zanieczyszczanie kosmosu. W jej ocenie stworzenie jednolitego, usystematyzowanego zbioru przepisów prawa jest najbardziej skuteczną formą prawną zapewnienia realizacji obowiązku ochrony środowiska. Interesujące i wartościowe są też ustalenia i rozważania Habilitantki odnośnie dokumentów przedmiotowych o charakterze *soft law* (abstrahując od kontrowersji wokół samego pojęcia *soft law*, gdzie można zgłosić uwagi polemiczne).

Szczególnie chciałbym docenić, że rozprawa ma w dużej części charakter interdyscyplinarny, lokując się w obszarze prawa międzynarodowego publicznego, prawa organizacji

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

międzynarodowych i powiązanych z nimi regulacji krajowych, w zakresie dotyczącym tytułowej problematyki. Ma to swoje odzwierciedlenie w zawartości bibliografii, a następnie w treści rozprawy, w tym w przypisach. Przypisy zostały sporządzone na ogół prawidłowo, zaś Autorka zastosowała wszystkie przyjęte dla tego typu rozpraw formy i metody ich sporządzania. Tu chciałbym wskazać, że strona formalna rozprawy została przez Doktorantkę zrealizowana raczej starannie, wszystkie jej elementy są, co do zasady, prawidłowo sporządzone, a uchybienia mają charakter odstępstw od reguły. Wszak ludzką rzeczą jest błędzenie (doskonałość zaś – boską), tym niemniej w recenzowanej pracy nie spotkamy się z nim bardzo często. Biorąc to pod uwagę – wskazane uwagi nie umniejszają wartości merytorycznej rozprawy. Mam też na względzie wymóg, aby odpowiednio zestawiać ze sobą zalety i słabości recenzowanego opracowania, kluczowe i detaliczne. Dopiero całościowy i adekwatny ich ogląd pozwala właściwie ocenić rozprawę habilitacyjną Pani Dagmary Kuźniar, gdzie zalety są znaczące, a wady niewielkie. Mam też nadzieję, że nie zrażając się rozległą perspektywą czasową tytułowej problematyki – Habilitantka będzie swe badania kontynuowała – pozytywnie przyczyniając się do udoskonalenia jej rozumienia przez naukę prawa. Chciałbym zarekomendować publikację ocenianej rozprawy w języku angielskim, z aktualizacją i redakcyjną optymalizacją, do czego – mam nadzieję – przyczynią się zapewne uwagi zgłoszone w recenzjach.

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

IV. Osiągnięcia dydaktyczne (w tym opieka naukowa) i organizacyjne

Doktor Dagmara Kuźniar prowadziła zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia i wykłady dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunków prawa, administracji i europeistyki) na Uniwersytecie Rzeszowskim, na studiach licencjackich i magisterskich głównie w obszarze prawa międzynarodowego publicznego, prawa Unii Europejskiej (a tych ramach także przedmiotów specjalistycznych). Warto podkreślić, że Habilitantka od lat prowadzi seminaria magisterskie i licencjackie, co zapewnia Jej doświadczenie w promowaniu młodej kadry. Kilkudziesięciu wypromowanych dyplomantów(i porównywalny zasób recenzji) stanowi w tym względzie istotny atut w dorobku dydaktycznym Doktor Dagmary Kuźniar. Na docenienie zasługuje tu także pełniona przez Habilitantkę rola promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim (od 2018 roku, na macierzystym Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego). Można mieć nadzieję, że uzyskanie samodzielności naukowej pozytywnie zintensyfikuje Jej wszechstronne zaangażowanie akademickie.

Zaangażowanie organizacyjne Habilitantki (w świetle dokumentacji postępowania habilitacyjnego) przejawia się głównie we wspomnianym już obszarze organizacji/współorganizacji konferencji naukowych i popularyzacji nauki.

WYDZIAŁ PRAWA

Uniwersytetu w Białymstoku
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 1
tel. (85) 732 70 62, fax (85) 740 60 89
<http://prawo.uwb.edu.pl>

KONKLUZJA

Reasumując, Pani Doktor Dagmara Kuźniar, po nadaniu Jej stopnia doktora nauk prawnych w zakresie prawa uzyskała osiągnięcia naukowe (w szczególności monografię/rozprawę habilitacyjną pt. *Ochrona środowiska przestrzeni kosmicznej i ciał niebieskich. Studium prawnomiędzynarodowe*) stanowiące znaczny wkład w rozwój nauki prawa międzynarodowego publicznego. Ponadto wykazuje się Ona wystarczającą aktywnością naukową. Tym samym – w mojej ocenie – Pani Doktor Dagmara Kuźniar spełniła warunki określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, z późn. zm.) i zasługuje na dopuszczenie Jej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego. Biorąc to pod uwagę – wnoszę o wydanie przez Komisję Habilitacyjną uchwały wyrażającej pozytywną opinię w przedmiocie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Białystok, dnia 23 grudnia 2019 r.